

מכתבים

(המשך עמוד 3)

רודולף נוראייב הייתי סבור שנוראייב הוא שחקן קולנוע. עכשיו סיפרו לי החברה על שלל התפקידים שלו בבאלט וחבר טוב שלי נזכר בהתפעלות מיוחדת מהתפקיד של הבורגני מעמיר הפנים שביצע נוראייב באיזה באלט לפי סיפור של מולייר, אבל אני ראיתי אותו רק בסרטים, ואני זוכר אותו ממש לטובה, לפחות משני סרטים. פעם כוולנסינו בסרט שנשא את אותו השם ופעם בתפקיד של כנר, בסרט הצרפתי חשוף. ירסי דגני, פאריס

ערכאת הטעם הרע

על מן לא נעים של חופשהביטוי ("איגרת העורך", העולם הזה 16.3.88)

חופשהביטוי, חופשהביטוי, אבל לוא היתה התביעה על הפארוריה הנלווה של השבועון האמריקאי, שבה מקיים כומר יחסימין עם אימו בבית השימוש, מגיעה לא לבית השימוש העליון אלא לבית השימוש של הטעם הטוב, לא היה השבועון יוצא זכאי, אלא היה יוצא, ללא כל ספק, חייב ועור איד.

ויטמינים לפנמה

על כישוריו המיניים של רודן מרכז אמריקאי ("תשקיף", העולם הזה 16.3.88)

כאמת שלמנאל אנטוניו נורייה מגיעה המשכורת של 200 אלף הדולר שאותה הוא גובה מסוכנות המודיעין המרכזית של ארצות הברית. ולוא בזכות ביצועיו המיניים בלבד. אם בנוסף לשליטתו בשני מיליון תושבי פנמה הוא גם מסוגל להביא, כדברי מרדוק תשקיף, "מטוסים מלאים בוזנות לשימוש הפרטי", וזה בנוסף לקיום יחסימין עם נערות ונערות, הרי הוא גברא רבא, שבאמת וקוק ל-200 אלף הדולר לשנה ולוא רק לרכישת ויטמינים לאישוש כוחותיו. דן סגל, חולון

שבעת הסרטים המצליחים

על פעילותו הקולנועית של מנחם גולן ("אתה והשקל", העולם הזה 10.2.88)

בשם חברת קונ פילמס אינק ומר מנחם גולן אנו מתכבדים לציין מיספר נוסאים אשר פירסומם במדור אתה והשקל סותרים את המציאות:

- הסרט כוח רחאן צולם והופק בישראל, על-ידי צוות הפקה ישראלי ואף השתתפו בו שחקנים ישראליים.
- הסרט רמבו 3 אינו של חברת קונ ואינו של חברת-בת של קונ.
- הסרט נשר הברזל אינו של חברת קונ ואינו של חברת-בת של קונ.
- הסרט מילחמה חנה הופק בהונגריה בחלקו וקטעים גדולים שלו צולמו והופקו בישראל והוא בוים על-ידי מנחם גולן וכמו כן כל צוות ההפקה והשחקנים (להוציא ארבעה) היו ישראליים.
- מנחם גולן הינו יו"ר מועצת המנהלים של חברת קונ ואין שום קבוצת הרפתקנים, לא איטלקים ולא אחרים, אשר השתלטו עליה.
- מנחם גולן ביים שיבעה מתוך 20 הסרטים הישראליים המצליחים ביותר בשנים 1960 עד 1980 (לפי רייוג שהתפרסם בשבועון המוביל והמוסמך ביותר לענייני קולנוע, הוואריאטי).
- למנחם גולן הוענק פרס מיוחד, במיסגרת מחוה שערך מרכז הסרט הישראלי והמועצה הציבורית לתרבות ואמנות במלאת חצי יובל לפעילותו הקולנועית של מנחם גולן ובימיו והפקת 50 סרטים בישראל.

שאול שרצר, שורדן, תל-אביב

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד 63458. בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטי-לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242-3-972. מנוי 2009, ובמלקס — RMYM IL 341667.

כאחת היום נהרגו בשטחים אלה חמישה בני-אדם, שרא עד לאותו יום. והקורבן החמישי נפצע ומת מפצעיו כעבור שלושה ימים. מאז שהוטלו ההגבלות על הסיקור התיק שורתי, הלך וגדל מיספר ההרוגים כמעט מדי יום. הוא כבר הגיע לשיא של שישה הרוגים ביום אחד, בימדיהשבת האחרון.

מה פירוש הרבה טענה כל-התקשורת גורמים להתפרצות בעצם נוכחותם. (נאמר גם שהם גורמים ליה במידה כדי שההינה להם תמונות). ראשי צה"ל ושר-ביטחונם טוענים: המצב הולך ונרגע. עוצמת ההתפרצויות פוחתת בהתמדה. והנה, באותו הזמן עצמו: מיספר ההרוגים גדל בהתמדה.

מה נובע מזה? נובע מזה שמשנה אינו בסדר. משהו משקר. אם יש הרגעה, מדוע נהרגים יותר אם סילוק הסיקור התיקשורתי מאפשר רגיעה, מדוע נהרגים יותר כאשר אין כל-התיקשורת? חוששני שאין לתעמולה זו פיתרון אלא זה: כשיש כל-התיקשורת, אין הורגים ואין פוצעים. ולדאיה: בתקופה שבה נהרגו 120 איש ויותר, לא צולם אף מעשה הרג אחד! בתקופה שבה נפצעו ורסקו עצמותיהם של בין 3000 עד 5000 איש — לא צולם אף מיקרה אחד של ריסק עצמות! (הסרט המפורסם של "ביאס זיה תריג")

משמע: נוכחותם של צלמים ועיתונאים הוא גורם מרס. החיילים משוט מתנהגים אחרת, ביורעם שוראים ומצלמים אותם. מניעת הסיקור גורמת לתוצאה ההפוכה. היא גורמת לריבוי מיקרי הרג והפציעה. המסקנה מי שמסלק את התיקשורת, רוצה לעודד מעשי הרג ופציעה. הסיבה הייתה "סילוק התיקשורת היא הרצון להסתיר."

צבא

פוליטי

יש לעניין היבט, שאסור להתעלם ממנו, כי בנפשו הרב. החוקר יורם פירס לא-מכבר מחקר על התנהגותם של צבאות-כיבוש. בין השאר: הצבא הצרפתי באלג'יריה, הצבא הבריטי בקניה. פרי טוען כי צבא-כיבוש, המנהל מאבק נגד התקוממות לאומית, עובר בהכרח תהליך של פוליטיזציה. הוא מקים מוסדות פוליטיים, מנהל מאבק פוליטי, הופך למעשה למפלגה פוליטית, ובסופו של דבר עלול להירדד במידות של הפיכה צבאית.

מה שעובר עכשיו על צה"ל, דומה מאוד. מי שמונע בכוח בעד התיקשורת הישראלית לסקר אירועים בשטחים הנשלטים בירי ישראל מכריז למעשה מילחמה על הציבור הישראלי. התיקשורת היא העין והאוזן של האזרחים. מי שמסלק את התיקשורת, מונע מן האזרחים לדעת את האמת. הוא חושף את האזרחים לשקרים מפוברקים, ומסתיר מפניהם את האמת. ולא חשוב אם האזרחים רוצים לדעת את האמת, אם לא.

כלומר, בעצם הפעולה הזאת הופך הצבא לגורם פוליטי, המקדם מדיניות מסוימת, ותחומם מדיניות אחרת. והיה פעולה פוליטית, הצעד הראשון לקראת הפיכת הצבא למפלגה, ולאיום צבאי על השליטון הדמוקרטי.

העובדה שבארץ המערכת הפוליטית הממונה על צה"ל עומד בגלל משומש, המחפה על התהליך הזה והמקדם אותו, אינה משנה את העובדות. והיה התהליך של תהליך מסוכן מאין כמוהו — מסוכן למדינה, מסוכן לצה"ל, מסוכן לכולנו. הוא צריך לקדם כל אדם אשר צה"ל יור לו. המאה ה-20 ראתה נסיונות-הפיכה רבים של גנרלים וקולונלים, שהתחילו בצורה דומה. היחס לתיקשורת הוא המיבחן העליון לכל מוסד, וביוחד לצבא. הגבלת התיקשורת היא הצעד הראשון לגניחות. והדרך לגניחות רצופה בכוחות טובות, פטרויות ואיראליסטיות.

היליד

היחיד

בשבוע שעבר הבעתי את תרומתי על השר מוש במנוח "ילידים" בכתבה של הארץ על פרקליט שנעצר בעזה. בינתיים טילפו אלי משה ורדי, מעורכי הארץ. הסביר שזעמי היה לשווא. הארץ לא התכוון מעולם להתיי את השימוש במילה קולוניאלית זו.

היתה טעות-דפוס. הנוסח הנכון היה צריך להיות: "אחד מעורבי-הדין היחידים בעזה..." המשלב החליף את ה' כל'. מחשב מסומט. ואולי רווקא חכם.

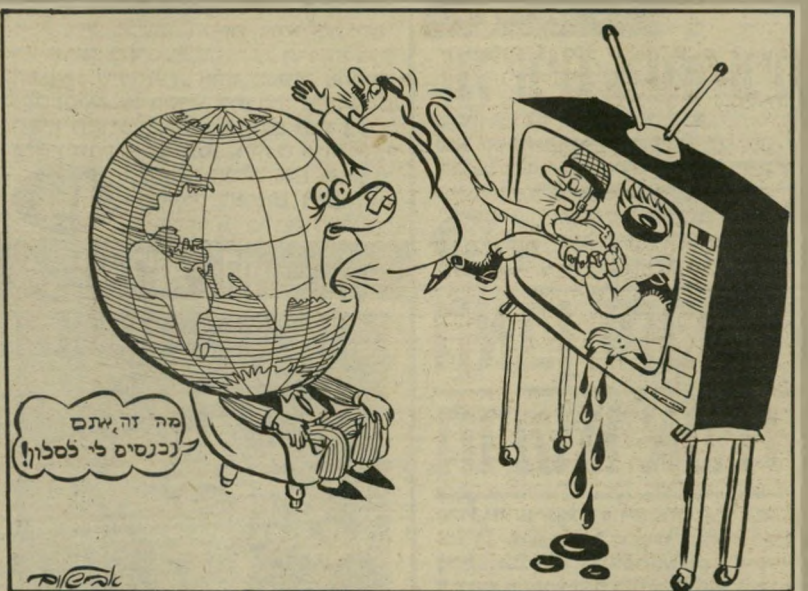
היתה טעות-דפוס. הנוסח הנכון היה צריך להיות: "אחד מעורבי-הדין היחידים בעזה..." המשלב החליף את ה' כל'. מחשב מסומט. ואולי רווקא חכם.

אם המפרסמים, אם אינם מסומטים לגמרי — יודעים שהם שקרים. זה נורא.

שקד שהופרד

בשבוע שעבר קרה מעשה שחשף את השיטה כולה. אוטובוס של אנשי-רוח אמריקאים, אורחי אוניברסיטת בירדית, נכנס לכפר סלפית. האמריקאים הותמנו לכפר, והתקבלו שם בנדיבות פתוחות. בדרך לשם עוכבו במשך שעה וחצי על ידי מחסום צבאי, שחקר וברק בקפרינות. באוטובוס היה גם ירדי הרבנס קלמן, איש רוח מפורסם, שרופסור לאתיקה חברתית באוניברסיטת הארווארד ויו"ר הסמינר לענייני המזרח התיכון במרכז הארווארד לעניינים בינלאומיים. קלמן, יודי, רוגל במיתרן-שלום המבוסס על

הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. ריעותיו קרובות מאוד לדיעותי.

בעוד שנוסעי האוטובוסים מחליפים ברכות עם אנשי-הכפר, הופיע לפתע כוח-צה"ל במקום, גרם למחומה, פתח באש והרג את אחד מבני הכפר. קלמן וחבריו מעירים שלא היתה במקום שום מחומה עד שבאו אנשי-צה"ל, וכי לא היה שום צורך לפתוח באש. ההודעה הרשמית של צה"ל אמרה כי אוטובוס של תיירים הותקף בכפר, וכי צה"ל חש למקום כדי להציל את התיירים. בהתפרצות נהרג איש המקום, אחר שחי החיילים היו בסכנה. זה היה שקר גס. אך בניגוד לשקרים אחרים, המופצים מדי יום — שקר זה הופרד בנקל, מפני שהיו במקום עיראקיה בעלי שם ומעמד בני לאומי.

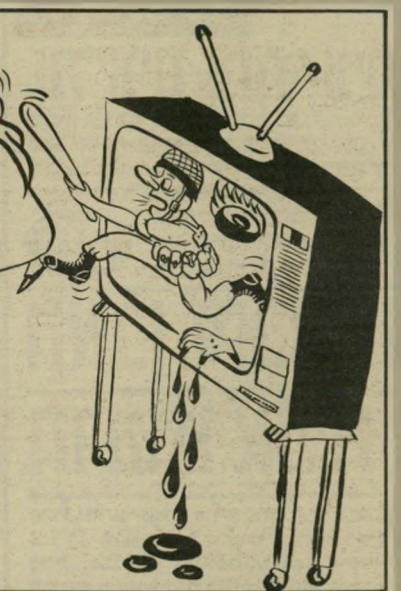
בתוצאה מכך נמנעו מנסוה-השקר לשעה קלה. אחר-כך המציאו תירוצי מתנחלים הודיעו לצה"ל שאוטובוס של תיירים נחתך והוסע לכפר סלפית. כוח-צה"ל לא למקם בתוסלב, כדי להציל את התיירים, ואז הותקף, וכדי להציל את חייהם נאלצו החיילים לפתוח באש, ואז...

גם סיפור זה מופרד מעיקרו, מכיון שהאר טוכוס עוכב קודם לכן על-ידי מחסום של צה"ל במשך זמן רב מאוד, ועל כן ידע צה"ל היטב מה סיבו של האוטובוס, מי נוסעיו ולאן מועדות פניו.

הורגים בלי מצלמות

ביום-הארמה נסגרו הגדה והרצועה כולן לפני כל-התיקשורת הישראלית והעולמית.

המערכת הנוכחית של העולם הזה הוקמה לפני 38 שנים ושבוע על-ידי צעירים שהשתחררו לא-מכבר משרות קרבי בצה"ל. משום כך היה לנו מהרגע הראשון כלפי צה"ל יחס שונה מזה של כל שאר העיתונים דאז. כל העיתונים ראו התייחסו אל צה"ל כאל פרה קדושה. כשצה"ל דיבר, עמרו דום והצדיעו. אך כשצה"ל ריכר אלינו, הקשבנו והתייחסנו לה כאילו רברם של אנשים שהפקדנו בידיהם את אחד הנכסים החשובים של המדינה. לא קרשים, לא אנשים שהם מעבר לכל ביקורת, אלא להיפך — אנשים הסוענים ביקורת יותר מכל קבוצה אחרת במדינה, בגלל חשיבות תפקידם.

אנחנו התייחסנו אל צה"ל כאל בשר מבשרנו, דבר השיך לנו, דבר שעלינו לפסק עליו ועל מפקדיו בכל עת.

אלף לילה ולילה

מאז ראשית ההתקוממות, מזכירות החדר עות של צה"ל את סיפורי אלף לילה ולילה. העובדות מעידות על עצמן: מיספר ההרוגים הפלסטיניים עבר על 120 ואף חייל אחד לא נהרג בהתקוממות. ותחיל בבית-לחם נהרג בפיגוע-בלגריעני, מחוץ למיסגרת האניתימאדה.

אלפי פלסטינים נפצעו קשה ובינוניות, אם מיריות, אם מריסק-עצמות מתוכנן. מיספר החיילים שנפצעו קשה או בינוניות אינו מגיע אף לתריסר.

אילו היתה אמת בספורים היומיים על המת-פרעים המתנפלים על חיילים בגרונים ובסביבים, על הצעירים המסתערים על חיילים במטושים ברזל ובקבוקרי-בעזה, כי אז היו צריכים להיות לנו (וחיילה) מאות פצועים קשה. פשוט לא יתכן אחרת.

אילו היה נכון שהחיילים פותחים באש רק כאשר חייהם נתונים בסכנה ממש, כי אז לא יתכן שהמאזן הוא כפי שהוא.

אין מנוס מן המסקנה העגומה: רוב ההודעות האלה הן שקריות. אלה הן המצאות שפוברקו ליר שולח-כתובה, כדי להצדיק בדיעבד רבדים שקרו בשטח. אלה הם שקרים שכל המטפל בהם — המחברים, הקריינים בכל-התיקשורת, העיתוני